

Datum: 2025-06-18
Kulturdepartementet
Ert diarienummer: Ku 2025/00320
Mail: ku.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till ku.kkm@regeringskansliet.se

Föreningen Filmregionerna
Handläggningsansvarig
Martin Hammar

Remissvar på betänkandet *Publiken i fokus – reformer för ett starkare filmland* (SOU 2025:24)

Sammanfattning

Föreningen Filmregionerna tackar för en fin kartläggning av filmområdet i Sverige. Filmregionerna välkomnar alla förslag som stärker möjligheterna till filmproduktion i landet, men fokuserar i detta remissvar inte på dessa förslag. Den nationella filmpolitiken med ett starkt Svenska Filminstitutet, har i regionerna varit viktig för att man på regional nivå implementerat verksamheter med starkt fokus på den filmkulturella nivån och därigenom stärkt de regionala biograferna, visningssammanhangen, som t ex festivaler, och arbetet med barn & unga och talangutvecklingen. Vi hoppas att man, trots detta betänkandets starka fokus på produktion, ser att ett starkt filminstitut med ansvar för en sammanhållen nationell filmkulturpolitik med fokus även på filmkulturella och främjande filmområden är vägen till *ett starkare filmland*.

I detta svar kan ni se att Filmregionerna:

Tillstyrker de förslag i betänkandet som stärker de regionala biograferna samt biografverksamheten nationellt och betonar vikten av att dessa förslag genomförs i sin helhet

Ställer sig kritisk till förslaget att ta bort stöden till filmkulturell verksamhet och talangutveckling i förordningen om statsbidrag.

Anser att det filmpolitiska målet som rör barn och unga ska vara kvar och likaså målet att utveckling och produktion av svensk film sker kontinuerligt i olika delar av landet.

Bakgrund och beredning

Filmregionerna är en ideell förening där samtliga av landets 19 regionala filmverksamheter är medlemmar. Föreningen Filmregionerna finns representerad i tre av fyra branschråd på Svenska Filminstitutet.

I detta remissärende har Föreningen Filmregionernas styrelse berett svar efter att ha hämtat in synpunkter från föreningens arbetsgrupper; Film för barn och unga, Talangutveckling och Produktion samt Visning och Spridning. Samtliga medlemmar har därför haft möjlighet att lämna synpunkter till remissyttrandet.

Detta svar är inte ett politiskt antaget dokument utan ska läsas som en redogörelse av samstämmiga synpunkter ur regionala filmverksamheters perspektiv från stora delar av landet. Några av föreningens medlemmar har valt att politiskt bereda och besluta egna svar genom sina respektive regionstyrelser eller fullmäktige. Deras regionala företrädare och ansvariga i föreningen har därmed inte behandlat detta remissvar och har inte deltagit i beredning och beslut. De regioner och medlemmar som inte är inblandade i detta remissvar är: Region Örebro län, Region Stockholms kulturförvaltningen, Film Stockholm, Region Västmanland, Filmpool Nord samt Region Östergötland-Film i Öst.

Remissvar på författningsförslag

Författningsförslag 1.5

Förslaget till förordning om statsbidrag till film omfattar inte stödet till filmkulturell verksamhet. Filmregionerna anser att det är viktigt att förordningen tydligt visar vikten av filmkulturell verksamhet och synliggör detta i förordningens inledande bestämmelse. Många regioner arbetar aktivt med att integrera stödet i sina regionala främjandeinsatser och det är en viktig del i en fungerande flernivåsamverkan inom området. Om detta stöd inte finns riskerar vi att skapa ett ojämnt och sårbart system där möjligheten att möta film som konstform, eller att utvecklas som filmskapare, blir beroende av lokala politikers vilja och kunskap. Det är viktigt att se att nationell angelägenhet öppnar för lokala insatser och stärker förmågan att nå målet om ett starkare filmland.

Förslaget till förordning om statsbidrag till film är otydligt kring stöd till skolbioverksamhet. Filmregionernas tolkning är att stöd till skolbioverksamhet skulle kunna omfattas av den nya förordningen. Det bör dock förtydligas att stödet även riktar sig till kommuner och kommunalt finansierade verksamheter där skolbioansvaret ligger.

Förslaget till förordning om statsbidrag till film saknar även stöd till talangutvecklingsverksamhet. Vi efterlyser en tydlig strategi för hur Sverige ska säkra tillväxten av nya filmskapare i det tidiga skedet av den nationella talangtrappan eller växthusstadiet. Idag är det främst regionerna som bär detta ansvar i verksamhetsform, men det har varit stärkt av de nationella målen och Svenska Filminstitutets stöd. Om regionerna fortsatt förväntas ta ansvar för talangverksamhet så måste detta kopplas till långsiktig finansiering, nationell samordning och framför allt ett erkännande inom filmpolitikens huvudlinjer.

Författningsförslag 1.5, 25 §

Filmregionerna tillstyrker de förslag till biografstödet som stärker biograferna på landsbygden och i mindre och medelstora orter i våra regioner. Det stärker även biografverksamheten nationellt. Föreningen vill understryka vikten av att samtliga förslag

som rör biografer genomförs i sin helhet. Att endast genomföra enskilda delar riskerar att få negativa konsekvenser, särskilt för de ideellt drivna biograferna. Ett exempel är den i Reformer för ett starkare filmland kap 11 föreslagna biografavgiften på 10 % till en ny filmfond. Om undantaget för biografer som visar film färre än sex gånger i veckan inte införs, skulle detta i praktiken innebära en kostnadsökning på 10 % för många ideellt drivna biografer.

Utöver detta väcks frågan om hur utredningens förslag påverkar Svenska Filminstitutets roll. Om uppdraget renodlas mot nationella produktioner, publikarbete och internationell synlighet, måste någon annan ta över ansvaret för de delar som rör konstnärlig utveckling, bildning och filmens plats i samhället. Kultursamverkansmodellen kan inte ensam bära detta – den är en struktur, inte en aktör. Om t ex Kulturrådet förväntas ta en mer aktiv roll i målformulering och utveckling av verksamhet kopplat till film, krävs också att relevant kompetens inom området byggs upp. Vi finner inga tydliga svar på dessa frågor i betänkandet.

Remissvar på Reformer för ett starkare filmland

Reformer för ett starkare filmland 11.1

Filmregionerna ser det som oroande att det filmpolitiska målet som rör barn och unga inte finns med bland de föreslagna målen. Det ser vi som ytterst oroande för barn och ungas rätt att se, samtala om och att skapa film. Vi ser en stor risk att den nationella filmpolitiken ytterligare kommer att osynliggöra en målgrupp som de facto är framtidens biopublik och filmskapare. Det saknas i betänkandet en beskrivning och konsekvensanalys av hur de filmpolitiska målen ska samspela med det femte kulturpolitiska målet (som rör barn och unga). Det behöver förtydligas hur och var det uppdraget ska genomföras på nationell nivå. Filmregionerna vill betona vikten av att det finns en nationell aktör som har ett tydligt uppdrag kring barn och unga och att Svenska Filminstitutet i den rollen, historiskt har tjänat oss väl.

Filmregionerna ser det som oroande att det filmpolitiska målet som berör att utveckling och produktion av svensk film sker kontinuerligt i olika delar av landet, inte finns i de föreslagna målen. Detta mål är direkt kopplat till regionernas talangutvecklingsverksamhet, regional filmproduktion och är angeläget för att nationellt nå till *ett starkare filmland*.

Betänkandets förslag om att reducera antalet filmpolitiska mål med hänvisning till att de kulturpolitiska målen ändå överlappar dem, vittnar om en hög tilltro till en organisations arbete med intern måluppfyllelse. De kulturpolitiska målen är tydliga med främjande och det borde i så fall tydligare genomsyra de nya förslagen till de filmpolitiska målen.

Reformer för ett starkare filmland 11.4

Filmregionerna ställer sig bakom den föreslagna momssänkningen och införandet av en biografavgift till en ny filmfond. Vi ser positivt på möjligheten att sänka biljettpiserna för att vi verkar i tilltron till att billigare biljettpiserna leder till fler biobesök och en bredare publik. Det är helt rimligt att det skall vara samma momssats för alla "kulturaktiviteter, ett

biobesök likaväl som ett teaterbesök, eller ett inköp av tidskrift eller roman.

Filmregionernas bedömning är dock att en kombination av momssänkning från 25 % till 6 % och en biografavgift på 10 % av bruttointäkterna inte nödvändigtvis kommer att leda till sänkta biljettpriser i praktiken. Den faktiska effekten riskerar att inte slå igenom jämnt över hela biografmarknaden. Vår bedömning är att detta snarare kommer att leda till en utjämning av biljettpriserna. Kanske kan större aktörerna sänka sina priser, medan medelstora och mindre biografer med hög sannolikhet behåller nuvarande prisnivåer. För de föreningsdrivna biograferna innebär förslaget ingen förändring i biljettpriserna, då de varken påverkas av momssänkningen eller biografavgiften.

Föreningen Filmregionerna

genom

Martin Hammar

Ordförande Filmregionerna

martin.h.hammar@vgregion.se

+46 707-56 29 52